

د خپرونکي کتاب

د کتاب پېژندنه

د خپرونکي کتاب د سپېڅلي کتاب د شعري کتابونو لکه د ایوب کتاب، د زبورونو کتاب، د سلیمان د متلونو کتاب او د غوره غزل کتاب په شان یو شعري کتاب دی چې له دې سره ټول پنځه کتابونه کېږي. د کتاب په لویه برخه کې متکلم یو حکیم دی چې ځوانو زده کوونکو ته نصیحت کوي. د ځینو روایتونو له مخې، دا کتاب د یهودیانو لوی پاچا سلیمان پورې تړل شوی دی، خو د هغه نوم په متن کې نه ښکاري. د پوهانو په عقیده دا کتاب د مسیح د پیدایښت نه شاوخوا درې سوه کاله وړاندې راټول شوی دی. په پخواني اسرائیلي ټولنه کې د رواجونو پر بنیاد حکمت (د خدای پېژندنه او له هغه څخه وپره) ډېر مهم ارزښت درلود، او مور او پلار د ښوونکو په توګه د ماشومانو تعلیم یې په غاړه و. دغه تعلیم د اسرائیلو له هغه ځانګړي تاریخ سره چې په تورات کې راغلی دی، کوم تر او نه درلود او زیاتره ورځني ژوند ته بېل شوی و.

د کتاب لیکونکی د ادبي بېلابېلو جوړښتونو څخه کار اخلي لکه نثر، شعر، متل او لنډې کیسې. ځینې مهمې اصطلاحګانې په تکراري توګه راغلې دي، لکه: لوګی او پوکي، په باد پسې منډې وهل، د اسمان لاندې، زیار او زحمت او داسې نور. همدا شان ډېر متضاد الفاظ هم په کتاب کې کارول شوي دي، لکه: حکمت او حماقت، صداقت او شرارت او داسې نور. په لومړني او اخري فصلونو کې د لوګی او پوکي په اصطلاح ځانګړی تینګار شوی دی.

د خپرونکي کتاب یو فلسفي کتاب دی چې اصلي موضوع یې د ځمکې په مخ د هغه څه لټون دی

چې په دې ژوند کې ښه وي. د قانون استثناگانو ته په کې ډېره اشاره شوې ده (د مثال په توګه، کله کله ښکاريان هغه څه ترلاسه کوي چې بدکاران د هغه مستحق دي). د لیکونکي په باور د دنيایو ګټو ساتل زیاتره د باد پسې منډې وهلو په شان دي، چې دا ګټې د هماغه باد په څېر تېرېدونکي او له لاسه تلونکي دي. د کتاب په پای کې لیکونکي دې حقیقت ته رسیږي چې ژوند د سیوري په څېر زر تېرېږي. نو مونږ باید له هغو نعمتونو نه خوند واخلو چې خدای مونږ ته په موقته توګه راکړي دي. زمونږ په ژوند کې کاروبار، شتمني، حکمت او خوند یوازې تر هغه حده پورې ارزښت لري چې مونږ خپل خالق په یاد ولرو.

هغه وخت راتلونکي دی چې «خدای به د هر هغه کار په اړه قضاوت وکړي چې انسان یې ترسره کوي چې د زړه پټ رازونه هم په کې شامل دي، که هغه ښه وي او که بد» (۱۲:۱۴). سره له دې چې ژوند په شک کې دی، خو مرګ او قضاوت حتمي دي، نو پوښتنه دا ده چې مونږ باید په څه شي پسې منډې ووهو؟

د موضوعگانو لست:

د کتاب سریزه: ۱۱-۱:۱

د څېړونکي پلټنه: ۱:۱۲ - ۶:۹

نتیجې او موندنې: ۶:۱۰ - ۱۱:۶

ځوانانو ته نصیحت: ۱۱:۷ - ۱۲:۸

وروستنې خبرې: ۱۲:۹ - ۱۴

د کتاب سریزه

۱ (۱) دا د هغه څېړونکي خبرې دي چې د داود زوی دی او په اورشلیم کې پاچا ؤ.

هرڅه لوگي او پوكي دي

۲ دا څپرونكي وايي:

«لوگي او پوكي!»

لوگي او پوكي!

نو دا هرڅه لوگي او پوكي دي!»

۳ انسان چي د اسمان لاندې زيار او زحمت وباسي

نو بيا گټه يې څه ده؟

۴ نسلونه به ځي او نور نسلونه به د هغوي په ځاي راځي

خو ځمکه به تر ډېره وخته پاتې وي

۵ لمر راڅپي او بېرته پرېوځي

او بېرته د يو اتل په شان ستومانه هغه ځاي ته ځي

چي بيا له هغه ځايه راوڅپي

۶ باد د جنوب خواته لگيري

بيا تاویري، د شمال په لور ځي

او همداسې تاویري راتاویري

بيا بېرته په خپله لاره راسمیري

٧ ټول سیندونه د بحیرې په لور بهیري

خو بحیره هېڅکله نه ډکیري

له هغه ځایه چې د سیند اوبه بهیري

بيا بېرته همدا اوبه هلته روانیري

٨ ټول شیان دي ستومانه او بې خونده

چې بیان یې له وسه دی بهر

نه سترگې مړې شوې له کتلو

نه غوړونه دي ډک شوي له اورېدلو

٩ هرڅه چې اوس موجود دي

لا به موجود وي

او څه چې وو پېښ شوي په پخوانيو زمانو کې

بيا به تکرار شي

نو هېڅ کوم نوی شی به نه وي د اسمان لاندې

❶ داسې څه به وي چې څوک وویلی شي:

«وگوره، دا شی نوی نه دی؟»

خو هغه هم له پخوا نه موجود ؤ

کلونه مخکې له مونږ نه

❷ تېر نسلونه د هېچا په یاد نه دي

او حتی هغه راتلونکي نسلونه چې لا نه دي پیدا شوي

هغوی به هم همداسې هېر شي

له هغو خلکو نه چې راځي هغوی نه وروسته

د څېړونکي پلټنه

د ژوند د هلو ځلو په اړه څېړنې

١٢ زه خپرونکی په اورشلیم کې د اسراییلو پاچا وم. (١٣) ما پرېکړه وکړه چې په ټوله نړۍ کې چې هرڅه ترسره کېږي ولټوم او هغه په حکمت سره وڅېرم. نو بیا پوه شوم چې خدای د سختو کارونو او تکلیفونو دروند بار د انسانانو په اوږو ایښی دی چې پرې بوخت وي. (١٤) ما دا هرڅه چې د اسمان لاندې ترسره کېږي، لیدلي دي. نو وگوره چې دا هرڅه لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

١٥ کور شی هېڅکله نه شي سمېدلی

او ناموجود شی نه شي شمارېدلی

١٦ له ځان سره مې وویل: «وگوره، زه دومره پوه او هوښیار سړی شوی يم چې زما څخه مخکې په اورشلیم کې هېڅوک داسې هوښیار نه ؤ تېر شوی.» (١٧) نو پرېکړه مې وکړه چې حکمت وپېژنم او ترڅنګ يې جهالت او حماقت هم وپېژنم، خو زه دې نتیجې ته ورسېدم چې دا کار هم په باد پسې منډې وهل دي.

١٨ څومره چې د چا حکمت لوړېږي

نو هغومره يې کړاوونه هم ډېرېږي

او هغه څوک چې خپله پوهه لوړوي

نو خپل دردونه ډېروي

د عیش او عشرت او د شتمنی گټه

۲ ﴿١﴾ له ځان سره مې وویل: «راځه چې عیش او عشرت وازمایم ترڅو له ژوند نه خوند واخلم.» خو چې ومې لیدل دا حالت هم لوگی او پوکی و. ﴿٢﴾ نو ما فکر وکړ چې

خدا او خوشحالي جهالت دی

او د عیش او عشرت گټه څه ده؟

﴿٣﴾ په داسې حال کې چې حکمت لا هم زما د زړه لارښوونه کوله، نو ومې غوښتل دا وڅېرم چې څنگه ځان په شرابو خوشحاله او په حماقت کې ډوب کړم. غوښتل مې وگورم چې د انسانانو دپاره څه شی ښه دی چې د خپل ژوند په لنډه موده کې یې ترسره کړي.

﴿٤﴾ ما د خپل ځان دپاره لوی لوی کارونه وکړل. ما کورونه ودان کړل او د انګورو تاکونه مې کښېښول. ﴿٥﴾ د ځان دپاره مې باغونه او پارکونه جوړ کړل او په هغو کې مې ډول ډول د مېوو ونې کښېښولې. ﴿٦﴾ ما د راشنو شویو ونو د خړوبولو دپاره د اوبو ډنډونه جوړ کړل. ﴿٧﴾ ما غلامان او وینځې واخیستلې او په کور کې مې نور غلامان او وینځې هم زېږېدلې وې. زه د ډېرو رمو او پادو خاوند شوم. زما څاروي دومره ډېر وو چې زما څخه مخکې په اورشلیم کې هېچا نه درلودل. ﴿٨﴾ ما د خپل لاس لاندې سیمو څخه د ځان دپاره سره او سپین زر او د پاچاهانو شتمني راټوله کړه. ما ښځینه او نارینه سندرغاړي راټول کړل او خپل حرمسرای مې له ښایسته ښځو نه ډک کړ چې سړيو یې د عیش او عشرت ارمان کاوه.

﴿٩﴾ نو زه دومره لوی او ځواکمن شوم چې زما څخه مخکې په اورشلیم کې داسې ځواکمن سړی نه و تېر شوی او ما خپل حکمت هم له لاسه ورنه کړ. ﴿١٠﴾ ما د خپل زړه هر ارمان پوره کاوه. ما

د هېڅ ډول عیش او عشرت نه ځان بې برخې نه کړ. زه د دې ټولو له زیار او زحمت نه ډکو کارونو څخه چې ما ترسره کړي وو، خوشحاله وم او دا خوشحالي زما د دې زحمتونو انعام ؤ. (۱۱) نو بیا مې په خپلو ټولو هغو کارونو چې ما کړي وو او ټولو هغو زحمتونو چې د هغو د ترلاسه کولو دپاره مې ویستلي وو، فکر وکړ. نو ومې لیدل چې دا هرڅه لوگی او پوکی، په باد پسې منډې وهل او د اسمان لاندې د هېڅ گټې ترلاسه کول وو.

د حکمت او حماقت څېړنه

(۱۲) بیا ما پرېکړه وکړه چې په حکمت، جهالت او حماقت باندې غور او فکر وکړم. ځکه کوم کس چې له پاچا څخه وروسته راځي هغه نور څه کولای شي، پرته له هغه څه چې پخوا هم شوي وو؟ (۱۳) نو ماته معلومه شوه چې

لکه څنگه چې په رڼا کې له تیارې نه گټه ډېره ده

همداسې په حکمت کې د حماقت نه گټه ډېره ده

(۱۴) هونبیار انسان په رڼا کې روان وي

خو کم عقل انسان په تیاره کې روان وي

نو زه دې نتیجې ته ورسېدم چې د دواړو انجام یو دی. (۱۵) بیا مې له ځان سره وویل: «هغه څه چې په کم عقل انسان باندې پېښیږي په ما به هم پېښ شي. بیا نو زه د حکمت په حاصلولو سره څه گټه ترلاسه کوم؟» او بیا مې له ځان سره وویل: «دا حالت هم لوگی او پوکی دی.» (۱۶) ځکه داسې وخت به راشي چې هونبیار انسان به هم د کم عقل انسان په شان تل په یاد پاتې نه شي او

دواړه به هېر شي. افسوس چې هونبیار انسان به هم لکه د کم عقل انسان په شان مړ کيږي. (۱۷) نو بیا مې زړه له ژوند نه تور شو، ځکه هغه څه چې د اسمان لاندې ترسره کيږي زه یې ډېر په تکلیف کړی وم. نو دا هرڅه لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

د زیار او زحمت نه ډک کارونه

(۱۸) د هغو ټولو شیانو دپاره چې د هغو په خاطر مې د یو مزدور په څېر د اسمان لاندې زحمتونه

ويستلي وو، زما سره کرکه پیدا شوه، ځکه چې دا هرڅه باید هغه چاته پرېږدم چې زما څخه

وروسته راځي. (۱۹) څوک پوهيږي چې دغه کس به هونبیار وي یا کم عقل؟ خو بیا به هم هغه د

ټولو هغو شیانو خاوند شي د کوم دپاره چې ما د اسمان لاندې زیار او زحمت ويستلی دی او له

خپل حکمت نه مې کار اخیستلی دی، ترڅو هغه ترلاسه کړم. نو دا حالت هم لوگی او پوکي دی.

(۲۰) نو بیا ما په دې اړه فکر وکړ او زه د هغو ټولو له زیار او زحمت نه ډکو کارونو څخه ناهیلی

شوم چې د اسمان لاندې مې ويستلي وو. (۲۱) دا ځکه چې یو انسان به په حکمت، پوهې او لیاقت

سره زیار او زحمت وباسي او یو څه به حاصل کړي، خو وروسته به خپله برخه هغه چاته پرېږدي

چې د هغو دپاره یې هېڅ زیار او زحمت نه دی ويستلی. نو دا حالت هم لوگی او پوکي او لویه

بدبختي ده. (۲۲) نو انسان د دې ټولو زحمتونو او هلو ځلو څخه چې د یو مزدور په څېر یې د

اسمان لاندې وباسي، څه ترلاسه کوي؟ (۲۳) هغه د دردونو نه ډکې ورځې تېروي او ټول کارونه یې

سخت او له کړاوونو نه ډک دي. حتی د شپې له خوا به هم د هغه زړه آرامه نه وي. نو دا حالت هم

لوگی او پوکي دی.

د ژوند نه خوند اخیستل

(۲۴) نو دا ټول نعمتونه چې انسان یې خوري او څښي او له خپل زیار او زحمت نه خوند اخلي، د

هغه له خوا نه دي، بلکې لکه څنګه چې ماته معلومه شوه، د خدای له خوا دي. (۲۵) په حقیقت کې، هېڅوک زما په شان نه شي کولای چې څه وڅوري او له خپل ژوند نه خوند واخلي. (۲۶) ځکه هر څوک چې خدای راضي او خوشحاله کړي، نو خدای هم هغه ته پوهه، حکمت او خوشحالي ورکوي. خو ګناهکارانو ته د مال او دولت د راټولولو او ذخیره کولو سخت کار ور په برخه کوي او بیا یې ترې نه بېرته اخلي او هغه چاته یې ورکوي چې خدای ترې راضي او خوشحاله وي. نو دا حالت هم لوګی او پوکۍ او په باد پسې منډې وهل دي.

د هر شي دپاره ټاکلی وخت

۳ (۱) په نړۍ کې د هر شي دپاره وخت ټاکل شوی دی

او هر مقصد په خپلې موقعې ترسره کېږي:

(۲) د زېږېدلو دپاره وخت او د مړ کېدلو دپاره وخت

د تخم کرلو دپاره وخت او له بېخه ویستلو دپاره وخت

(۳) د وژلو دپاره وخت او د روغولو دپاره وخت

د وړاندولو دپاره وخت او د ودانولو دپاره وخت

(۴) د ژړلو دپاره وخت او د خندلو دپاره وخت

د ویر دپاره وخت او د ګډا دپاره وخت

٥ د کابو غورځولو دپاره وخت او د کابو ټولولو دپاره وخت

د غېږ ورکولو دپاره وخت او د غېږ نه ورکولو دپاره وخت

٦ د لاسته راوړلو دپاره وخت او د لاسه ورکولو دپاره وخت

د ځان سره ساتلو دپاره وخت او د ځان نه د جدا کولو دپاره وخت

٧ د شلولو دپاره وخت او د گندلو دپاره وخت

د چوپېدلو دپاره وخت او د غږېدلو دپاره وخت

٨ د محبت دپاره وخت او د نفرت دپاره وخت

د جگړې دپاره وخت او د سولې دپاره وخت

٩ يو مزدور له خپل زيار او زحمت نه څه گټه اخلي؟

١٠ ما د سختو کارونو دروند بار ليدلی چې خدای د انسانانو په اوږو ايښی دی چې پرې بوخت

وي. ١١ خدای هرڅه په خپل وخت په سمه او مناسبه توگه ټاکلي دي. د دې ترڅنگ هغه د

انسان په زړه کې د ابدیت پېژندنې ته هم ځای ورکړی دی. خو بياهم انسان دا وس نه لري چې د

خدای په کارونو چې له ازله تر ابده پورې يې ترسره کوي، پوه شي. ١٢ نو زه دې نتيجې ته

ورسېدم چې انسان بايد له دې نعمتونو څخه چې خدای ورته ورکړي دي ترهغې پورې چې ژوندی

دی، خوشحاله اوسي او ښه ژوند وکړي. ١٣ همدا شان انسان بايد وځوري، وڅښي او د خپلو

ټولو له زيار او زحمت نه ډکو کارونو نه خوند واخلي، ځکه چې دا د خدای نعمتونه دي. ١٤ نو

زه دې نتيجه يې ته ورسېدم چې

هرڅه چې خدای ترسره کړي دي

هغه تر ابدې دوام مومي

نه په هغه کې څه زياتېدلی شي

او نه هم څه کمېدلی شي

خدای دا ټول په دې خاطر کړي دي

چې خلک له هغه نه وو پرېږي

هرڅه چې اوس موجود دي (۱۵)

هغه پخوا هم موجود وو

او څه چې به وروسته موجود وي

هغه هم پخوا موجود وو

ځکه خدای غواړي چې پټ شيان بيا ښکاره شي

له خاورو نه بېرته خاورو ته

١٦ نو همدا شان ما د اسمان لاندې دا هم وليدل:

چېرته چې بايد قضاوت وای هلته بدکاري وه

او چېرته چې بايد انصاف وای هلته هم بدکاري وه

١٧ له ځان سره مې وويل: «خدای به د نېکانو او بدکارانو په هکله قضاوت کوي. ځکه د هر

مقصد او هر کار د قضاوت دپاره مناسب وخت ټاکل شوی دی.»

١٨ بيا مې له ځان سره وويل: «خدای د انسانانو ازموېنت کوي، ترڅو په خپله وگوري چې هغوی

د ځناورو نه بڼهوالی نه لري.» ١٩ ځکه چې د انسانانو او د ځناورو پای یو دی. هغه څه چې په

یو پېښېري په بل هم پېښېري. يعنې انسانان هم مري او ځناور هم مري. نو دواړه د ژوندون یو ډول

ساه لري او انسان له ځناورو نه هېڅ بڼهوالی نه لري، نو دا هرڅه لوگي او پوکي دي.

٢٠ دواړه یو ځای ته ځي

دواړه له خاورو نه جوړ شوي دي

او دواړه بېرته خاورو ته ځي

٢١ څوک پوهېږي چې له مرگ څخه وروسته د انسانانو د ژوندون روح پورته او د ځناورو د

ژوندون روح لاندې ځمکې ته ځي؟

٢٢ نو ماته معلومه شوه چې تر ټولو بڼه به دا وي چې انسان په خپل کار کې خوشحاله اوسي،

ځکه دا د هغه برخه ده. نو څوک کولای شي چې انسان ته وښايي چې د هغه راتلونکی به څه ډول

قدرت او يوازېتوب

۴ (۱) يوځل بيا مې ټول هغه ظلمونه وليدل چې د اسمان لاندې ترسره کيږي.

ما اوښکې وليدلې د مظلومانو

چې په ځمکه خښېدلې

خو هېڅوک يې د تسلی دپاره نه ؤ

ظالمان وو ځواکمنان

وو بې وسه مظلومان

خو هېڅوک يې د تسلی دپاره نه ؤ

(۲) نو ما هغه کسان نېکمرغه وگڼل چې مړه شوي او له دې نړۍ نه تللي دي، نسبت له هغو خلکو نه چې ژوندي او تراوسه په دې نړۍ کې پاتې دي. (۳) خو له دې دواړو نه نېکمرغه هغه خلک دي چې لا پيدا شوي نه دي، ځکه هغوی تراوسه هغه ټول بد کارونه نه دي ليدلي چې د اسمان لاندې ترسره کيږي.

(۴) نو بيا ما وليدل چې ټول زحمتونه او د کار مهارتونه له نورو خلکو سره د سيالي په خاطر دي، چې دا سيالي هم لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

٥) کم عقل انسان لاس تر زني وزگار کښېني

او له لورې نه ځان وژني

٦) نيمه ډوډۍ چې په راحت ترلاسه کيږي

له هغې پوره ډوډۍ نه ښه ده

چې په زحمت او په باد پسې په منډې وهلو ترلاسه کيږي

٧) يوځل بيا مې د اسمان لاندې د لوگي او پوکي حالت وليده. ٨) يو سړی ؤ چې هېڅوک يې نه درلود. هغه نه زوی درلود او نه هم ورور. هغه بې حده زيار او زحمت وويسته، خو بياهم سترگې يې په مال او دولت نه مړېدلې. نو له همدې امله هغه به له ځانه دا پوښتنه کوله چې د چا دپاره زه د يو مزدور په څېر زيار او زحمت وباسم او له ژوند څخه خوند نه اخلم؟ نو دا حالت هم لوگی او پوکي او د تکليف او سختی نه ډک دی.

٩) له يوه نه دوه تنه ښه دي

ځکه هغوی له خپل زيار او زحمت نه ښه اجوره اخلي

١٠) که يو ولوېږي نو بل به هغه پورته کړي

خو افسوس د هغه چا په حال چې يوازې دی

ځکه کله چې ولوېږي نو څوک به نه وي چې يې پورته کړي

۱۱) همدا شان که دوه تنه څنگ ترڅنگ پراته وي

نو دواړه به تاوده وي

خو يو کس چې يوازې وي

نو څرنگه ځان تود ساتلی شي؟

۱۲) که په يو کس حمله وشي نو بڼايي ماتې وځوري

خو که دوه تنه څنگ ترڅنگ ولاړ وي نو بڼايي دوی مقاومت وکړي

که يوه رسی درې مزي ولري نو په اسانۍ سره نه شلپيري

له لوړ مقام نه لوړېدل او لوړ مقام ته رسېدل

۱۳) يو غريب خو هونبیار ځوان له هغه سپين ږيري او کم عقل پاچا نه بڼه دی چې نه پوهيږي

څرنگه د پخوا په شان د خلکو مشورې واورې. ۱۴) داسې ځوان که څه هم په زندان کې وي او يا

په هماغه پاچاهۍ کې غريب زېږېدلی وي نو کولای شي چې تر لوړ مقامه ورسېږي. ۱۵) ما په

دې غور وکړ چې څنگه به د دې ځوان په شاوخوا هغه ټول خلک چې د اسمان لاندې ژوند کوي،

راتولېږي څوک چې د هغه پاچا په ځای به وروسته لوړ مقام ته ورسېږي. ۱۶) دغه ځوان حتی که

په بې شمېره خلکو باندې مشري هم وکړي، خو راتلونکي نسلونه به د هغه له کارونو څخه خوشحاله

نه وي. په حقيقت کې، دا حالت هم لوگی او پوکى او په باد پسې منډې وهل دي.

۵ (۱) کله چې د خدای کور ته ځي نو په خپلو قدمونو پام کوه. هلته د اورېدلو دپاره تلل، له هغه قربانی څخه ښه ده چې د کم عقلا نو له خوا وړاندې کېږي. ځکه هغوی په دې نه پوهیږي چې کوم کار ترسره کوي، هغه بد دی. (۲) په خپلو خبرو کې بېره مه کوه او د خپل زړه خبرې پرته له غور څخه خدای ته مه بیانوه، ځکه خدای اسمان کې دی او ته په ځمکه باندې یې. نو له همدې امله پرېږده چې ستا خبرې لنډې وي.

(۳) نو څومره چې ډېر پرېشانه خیالونه ولري

هغومره خراب خوبونه گوري

او څومره چې ډېرې خبرې کوي

هغومره خپل کم عقلتوب ښکاره کوي

(۴) کله چې خدای ته یو نذر ومني نو هغه بې له ځنډه ورکړه. خدای له کم عقلا نو نه خوشحاله نه دی. کوم نذر دې چې منلی دی هغه ورکړه. (۵) دا ښه ده چې یو نذر ونه مني، له هغې نه چې وېې مني خو ور یې نه کړي. (۶) مه پرېږده چې ستا د خولې خبرې تا د گناه په لور یوسي او د کاهن په وړاندې مه وایه چې تا نه غلطې شوې ده، هسې نه چې خدای ستا په خبرو باندې په غوسه شي او په خپلو لاسونو ترسره شوي کارونه دې تباه کړي.

(۷) په رښتیا چې کله خوبونه او خیالونه ډېر شي

نو د لوگي او پوکي په شان خبرې هم ډېرې شي

خو ته له خدای څخه وېره کوه.

۸ که چېرې ته په کوم ولایت کې گورې چې په غریبانو باندې ظلم کیږي او انصاف او صداقت تر پښو لاندې کیږي، نو په دې خبره مه حیرانېږه. ځکه هر مامور د لوړپوړي چارواکي له خوا شارل کیږي او حتی د هغه په سر هم لوړپوړی چارواکی شته. ۹ نو د یو هېواد گټه په دې کې ده چې پاچا په ټولو باندې واکمن وي او ټولې ځمکې وڅاري.

تش لاس راتلل او تش لاس بېرته تلل

۱۰ څوک چې له پیسو سره مینه لري

هغه به هېڅکله هم په پیسو موږ نه شي

او څوک چې په مال او دولت مین وي

هغه به په خپلو حاصلاتو موږ نه شي

نو دا حالت هم لوگی او پوکي دی.

۱۱ څومره چې نعمتونه زیاتېږي

هغومره د هغه خوږونکي هم زیاتېږي

نو پرته له تشو کتلو، د هغه د خاوند گټه څه ده؟

۱۲) د يو مزدور خوب خوږ وي، که هغه ډېره خوري يا لږه

خو د شتمن سړي مړه گڼېده هغه خوب ته نه پرېږدي

۱۳) ما د اسمان لاندې بله لويه بدبختي هم وليدله. هغه دا وه چې يو سړي د ځان دپاره شتمني ټولوله چې د هغه د تاوان سبب گرځېده، ۱۴) او وروسته بيا هغه دغه ټوله شتمني د بدې پېښې له امله له لاسه ورکړه. که څه هم هغه يو زوی درلود خو هغه يې تش لاس پرېښود. ۱۵) نو دا سړی لکه څنگه چې د خپلې مور له گڼېدې څخه لوخ او تش لاس نړی ته راغلی و هماغسې به له دې نړی څخه لوخ او تش لاس بېرته ځي، او څه چې يې د خپل زيار او زحمت له امله ټول کړي دي، هغه به له ځان سره نه وړي. ۱۶) دا هم لويه بدبختي ده لکه څنگه چې نړی ته راغلی دی هماغسې له نړی نه به بېرته ځي، او هغه گټه چې په زيار او زحمت يې ترلاسه کوي، هغه په باد پسې منډې وهل دي. ۱۷) بله دا چې هغه د خپل ژوند ټولې ورځې په تيارې او ناروغی او په غوسه او غضب کې تېروي او خپل ځان خوري.

۱۸) نو وگوره، ماته معلومه شوه چې څومره سمه او مناسبه ده چې انسان د خپل ژوند په لنډه موده کې چې خدای ورته ورکړې ده، وخورې، وڅښي او د خپل زيار او زحمت نه چې د اسمان لاندې يې وباسي، خوند واخلي ځکه چې دا د هغه برخه ده. ۱۹) همدا شان، کله چې خدای هرچا ته مال او دولت ورکړي، او ورسره دا قدرت هم ورکړي چې له هغه نه وخورې او خپله برخه ترلاسه کړي او د خپل زيار او زحمت نه خوشحاله اوسي، نو دا د خدای له خوا يو انعام دی. ۲۰) په حقيقت کې، هغه د خپل ژوند په ورځو باندې فکر نه کوي ځکه خدای هغه په خوشحاليو کې دومره بوخت ساتي چې د اندېښنو دپاره وخت نه لري.

د تېرېدونکي ژوند په اړه غوره نصیحتونه

۶ (۱) ما د اسمان لاندې بله بدبختي هم لیدلې ده چې د انسان په اوږو یې دروند بار ایښی دی. (۲) یو سړي ته خدای مال، دولت او عزت ورکړی دی ترڅو له ټولو هغو شیانو څخه یې برخې نه وي چې زړه یې غواړي، خو خدای ورته دا قدرت نه دی ورکړی چې له هغو څخه وځوري او د هغه په ځای یو پردی سړی له هغو څخه وځوري او ترې خوند اخلي. نو دا حالت لوگی او پوکی او لویه بدبختي ده. (۳) که چېرې یو سړی سل ماشومان ولري او حتی ډېر کلونه عمر وکړي او د ژوند ورځې یې ډېرې زیاتې وي، خو که هغه د خپل ژوند له نعمتونو څخه خوشحاله نه وي او په عزت سره ښخ نه شي، نو زه دا وایم چې هغه ماشوم ترې ښه دی چې مړ زېږېدلی وي. (۴) ځکه، مړ زېږېدلی ماشوم نړی ته د لوگي او پوکي په شان راځي، په تیارې کې بېرته ځي او په هماغه تیارې کې یې نوم فنا کېږي. (۵) همدا شان هغه ماشوم لا د لمر روښنایي هم لیدلی نه دی او نه هم هغه پیژني، خو له هغه سړي نه زیات ارام دی. (۶) که هغه سړی دوه وارې او هر وار زر کاله ژوند وکړي، خو که د خپل ژوند نه خوند وانخلي نو څه گټه لري؟ ایا په پای کې به دواړه یو ځای ته لاړ نه شي؟

(۷) د انسان ټول زحمتونه د گېډې دپاره وي

خو د هغه گېډه هېڅکله نه مریږي

(۸) په حقیقت کې، یو هوښیار سړی

له یو کم عقل نه څه لوړوالی لري؟

که غریب سړی پوه شي چې له خلکو سره ښه چلند وکړي

نو دا هغه ته څه گټه لري؟

هغه سترگې چې په قناعت مړې وي (۹)

له هغه گېډې نه بڼې دي چې تل وږې وي

نو دا حالت هم لوگي او پوکي او په باد پسې منډې وهل دي.

نتيجه او موندنې

نامعلوم خو ټاکل شوی راتلونکی

هرڅه چې اوس موجود دي (۱۰)

په هغو له پخوا نه نوم ایښودل شوی

او دا چې انسان څه دی هغه ټولو ته معلوم دی

نو هغه نه شي کولای هغه چاته په بحث کې ماتې ورکړي

چې ترې نه قوي دی

ځکه څومره چې خبرې او بحثونه زیاتېږي (۱۱)

نو هغومره ډېر لوگي او پوکي پیدا کېږي

او دا انسان ته څه گټه لري؟

۱۲ نو په حقيقت کې، څوک پوهيږي چې د انسان دپاره د هغه د ژوند په لنډه موده کې چې د لوگي او پوکي په شان دی او د سيوري په څېر تېريږي، څه شی بڼه دی. څوک کولای شي هغه ته وويي چې راتلونکی به د اسمان لاندې څه ډول وي؟

د انسان دپاره بڼه او گټور شيان

۱ له قيمتي عطرو نه نېک نامي غوره ده

او د زېږېدو له ورځې نه د مړينې ورځ بهتره ده

۲ محفلونو ته له تگ نه

جنازو ته تگ غوره دی

ځکه د هر انسان د ژوند پای مرگ دی

او ژوندي خلک بايد دا په زړه کې وساتي

۳ له خدا نه ژړا بڼه ده

ځکه د منځ په خفگان سره زړه صفا کيږي

۴ د هونبیارانو زړه د جنازو په لور ځي

خو د کم عقلانو زړه د خوشحالیو په لور ځي

٥) بڼه ده چې سپری د هونبیارانو د ملامتی خبرې واورې

له دې نه چې د کم عقلانو د خوشحالی سندرې واورې

٦) ځکه چې د کم عقلانو خندا

د اغزو د کړسهار په څېر دی

چې د دېگي لاندې سوځي

نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی.

٧) په حقیقت کې ظلم له هونبیار سپري نه جاهل جوړوي

او رشوت د سپري زړه خرابوي

٨) د یو کار له پیل نه د هغه پای غوره دی

له غرور نه صبر غوره دی

٩) زرمه په غوسه کېږه

ځکه غوسه د کم عقل په زړه کې ځای نیسي

۱۰ داسې مه وايه:

«ولې پخواني وختونه له اوسني وختونو ښه وو؟»

ځکه داسې ويل د هوبنيارۍ خبره نه ده

۱۱ حکمت انسان ته چې د لمر د روښنایۍ لاندې اوسېږي

د یو میراث په شان ښه او گټور دی

۱۲ ځکه حکمت د انسان پر سر سیوری دی

لکه څنګه چې پیسې د هغه پر سر سیوری دی

خو د حکمت د پېژندلو گټه دا ده

چې د خپل خاوند د ژوند ساتنه کوي

۱۳ د خدای کار ته په غور سره پام وکړه:

څوک هغه شی سمولی شي چې خدای کور کړی دی؟

۱۴ د ښکمرغۍ په وخت کې خوشحالي وکړه

خو د بدمرغۍ په وخت کې دې ته پام وکړه:

چې نېکمرغي او بدمرغي دواړه د خدای له خوا دي

ترڅو راتلونکې پېښې له انسان نه پټې وساتي

د انساني حکمت او صداقت حدود

١٥ ما دا دوه شيان د خپل لوگي او پوکي په شان ژوند په موده کې ليدلي دي:

هغه نېکان چې د خپل صداقت سره سره

بياهم له وخت نه وړاندې مړه کيږي

او هغه بدکاران چې د خپل شرارت سره سره

بياهم اوږد ژوند کوي

١٦ نه ډېر نېک او صادق اوسه

او نه هم ځان ډېر پوه او هوښيار وښايه

هسې نه چې ځان برباد کړي

١٧ نه ځان بدکاری ته تسليم کړه

او نه هم کم عقل اوسه

هسې نه چې د خپل ټاکلي وخت نه وړاندې مړ شي

۱۸ خومره بڼه ده چې له هغو دواړو نه

يو خبرداری په پام کې ونیسې

خو هغه بل هم له پامه ونه غورځوي

ځکه څوک چې له خدايه وپريږي

نو هغه دواړه له پامه نه غورځوي

۱۹ حکمت یو پوه او هوښیار سړي ته د ښار له لسو مشرانو څخه زیات واک او اختیار ورکوي.

۲۰ په حقیقت کې، هېڅوک په نړۍ کې داسې صادق نه دی چې تل نېک کار وکړي او هېڅکله بدې ونه کړي.

۲۱ نو خلک چې څه وايي هغه په زړه کې مه نیسه، هسې نه چې ته د خپل غلام هغه ښکښلې واورې چې تا پسې یې کوي، ۲۲ ځکه ته په خپل زړه کې بڼه پوهېږې چې تا هم ډېر ځلې نورو ته ښکښلې کړي دي.

۲۳ دا ټول شیان ما په خپل حکمت سره وازمایل. نو له ځان سره مې وویل: «راځه په دې شیانو باندې هم ځان پوه کړم،» خو دا زما له پوهې نه بهر ؤ. ۲۴ هرڅه چې اوس موجود دي هغه د انسان له پوهې نه بهر او د هغې پوهېدل ډېر ژور دی. انسان د ژوند دا پټ راز څنگه پیدا کولای شي؟

د حکمت او د ژوند د پټ راز د پیدا کولو ستونزې

٢٥ نو بیا ما په دې اړه فکر وکړ ترڅو په هرڅه باندې ځان پوه کړم، هغه وڅېرم او حکمت او د ژوند پټ راز پیدا کړم. همدا شان ما دا هڅه هم وکړه چې په دې ځان پوه کړم چې بدکاري څومره کم عقلتوب او حماقت څومره جهالت دی. ٢٦ نو یو وار بیا پوه شوم چې هغه بڼه له مرگ څخه ډېره ترڅه ده کومه چې د زړه نیت یې د ښکاري د دام او لاسونه یې د زندان د زنځیرونو په څېر دي. هرڅوک چې خدای راضي او خوشحاله کړي، نو له هغې څخه ځان ژغوري، خو گناهکار د هغې په دام کې رانښلي. ٢٧ نو څېړونکي وویل: «وگوره، زه د ژوند د پټ راز د څېړنو په موده کې ورو ورو دې نتیجې ته ورسېدم، ٢٨ چې دغه پټ راز چې زما زړه په وار وار غوښتل هغه پیدا کړي، تراوسه نه دی پیدا شوی.

ما د زرو کسانو په منع کې یوازې یو نېک سړی پیدا کړی دی

او د دې ټولو په منع کې مې حتی یوه نېکه بڼه هم پیدا نه کړه

٢٩ نو ما یوازې دا حقیقت پیدا کړ چې خدای انسان نېک پیدا کړی دی خو هغه د ډېرو نورو نقشو په لټه کې دی.»

٨ د حکمت خاوند څوک دی؟

څوک د یو موضوع په څرگندولو پوهیږي؟

د یو انسان حکمت د هغه څېره روښانوي

د خدای د وپرې او د پاچا د اطاعت په اړه نصیحتونه

٢) زما نصیحت دا دی چې د پاچا د حکم څخه اطاعت وکړه، ځکه خدای له هغه سره وعده کړې ده. ٣) نو د هغه د حضور څخه په تلوو کې بېره مه کوه او د هغو خلکو سره مه یوځای کېږه چې د هغه په ضد دسیسې جوړوي، ځکه پاچا هر هغه څه کولای شي چې زړه یې وغواړي. ٤) په حقیقت کې، د پاچا حکم تر هر څه لوړ دی او هېڅوک هغه ته نه شي ویلی چې ته څه کوې؟ ٥) څوک چې د هغه حکم ومني نو هغه به په هېڅ یوه دسیسه کې برخه وانخلي، او هوښیار سړی په مناسب وخت او سم قضاوت باندې پوهیږي. ٦) که څه هم انسان ډېرې بدبختۍ گالي خو د هر مقصد دپاره مناسب وخت او سم قضاوت ټاکل شوی دی.

٧) انسان نه پوهیږي چې راتلونکی به څه ډول وي، نو څوک کولای شي بل چاته ووايي چې څه به پېښیږي؟

٨) لکه څنګه چې هېڅوک د ژوند د ساه د ساتلو اختیار نه لري

همدا شان هېڅوک د خپل مرګ د ورځې اختیار هم نه لري

لکه څنګه چې هېڅوک د جګړې په وخت د رخصتۍ اجازه نه لري

همدا شان هېڅوک په خپلو بدکاریو ځان نه شي ژغورلی

٩) کله چې ما په خپل زړه کې هر هغه څه ته چې د اسمان لاندې ترسره کیږي فکر وکړ، نو ومې لیدل چې کله کله یو انسان په بل انسان باندې واک او اختیار لري او هغه ته زیان رسوي.

١٠ نو بيا ما وليدل چې د بدکارانو مړي ښخ شوي وو. هماغه بدکاران چې سپېڅلي ځای ته تلل راتلل، په هغه ښار کې چې هغوی بد کارونه ترسره کړي وو، د خلکو له خوا ستايل کېدل. نو دا حالت هم لوگی او پوکی دی. ١١ کله چې بدکارانو ته د هغو د بدو کارونو په خاطر سمدلاسه د سزا پرېکړه ونه شي، نو د انسانانو زړه د بدکاری په لور هڅول کېږي. ١٢ که څه هم یو گناهکار ښايي سل وارې بد کارونه وکړي او لا هم اوږد ژوند ولري، بياهم زه پوهېږم چې دا به له خدای څخه وېرېدونکو خلکو سره ښه په مخ ځي، ځکه چې دوی له هغه څخه په وېره کې ژوند کوي. ١٣ خو له بدکار انسان سره به دا ښه په مخ نه ځي، او د هغه د ژوند ورځې به د سيوري په څېر اوږدې نه وي، ځکه چې هغه له خدای څخه په وېره کې ژوند نه کوي. ١٤ دلته د لوگي او پوکي څخه ډک حالت د ځمکې په مخ موجود دی:

ځينې نېکان هغه څه ترلاسه کوي

چې بدکاران د هغه مستحق دي

خو بيا ځينې بدکاران هغه څه ترلاسه کوي

چې نېکان د هغه مستحق دي

نو له ځان سره مې وويل: «دا حالت هم لوگی او پوکی دی.»

١٥ نو زه له ژوند نه د خوند اخیستلو سپارښتنه کوم، ځکه چې د اسمان لاندې له دې نه بل ښه کار نشته چې انسان وخورې، وڅښي او خوشحاله اوسي. نو دا خوشحالي به د هغه د ژوند په موده کې او د هغه په زیار او زحمت کې له هغه سره مل وي چې خدای هغه ته د اسمان لاندې ورکړې

د خدای د کارونو پټ راز

١٦ کله چې ما د حکمت د پېژندلو هڅه وکړه ترڅو د ځمکې په منځ کې هر کار ترسره کېږي وڅېرم، که څه هم دا کار د یو کس د شپې یا د ورځې له خوب کولو څخه مخنیوی کوي، ١٧ نو بیا ما ټول هغه کارونه ولیدل چې خدای ترسره کړي وو. په حقیقت کې، هېڅوک دا پټ راز نه شي پیدا کولای چې د اسمان لاندې خدای کوم کارونه ترسره کړي دي. انسان د خپل ټول زیار او زحمت سره سره چې د هغه په لټولو کې یې وباسي، لا هم نه شي کولای دا راز پیدا کړي. حتی که یو پوه او هونبیار سړی دعوه وکړي چې زه د خدای په کارونو پوهېږم، خو په حقیقت کې، هغه به هېڅکله دا راز پیدا نه کړي.

د انسانانو پای

٩ نو ما په دې ټولو کارونو باندې فکر وکړ، ترڅو دا هرڅه وڅېرم. زه دې نتیجې ته ورسېدم چې نېکان او هونبیاران او د هغوی کارونه د خدای په لاس کې دي. دا چې له انسان سره مینه کېږي یا کرکه، خو هېڅوک په دې نه پوهیږي چې د انسان په راتلونکې کې به څه پېښیږي.

٢ څه چې په یو پېښیږي

هغه په بل هم پېښیږي

نو د ټولو پای یو دی

څوک چې نېک کاره وي

او څوک چې بدکاره وي

څوک چې پوره پاک وي

او څوک چې ناپاک وي

څوک چې قرباني ورکوي

او څوک چې قرباني نه ورکوي

څه چې له بڼه سرې سره کېږي

هغه د گناهکار سره هم کېږي

څه چې له قسم خوړونکي سره کېږي

هغه له قسم څخه وېرېدونکي سره هم کېږي

٣) دا بله بدبختي ده چې د اسمان لاندې په هر شي باندې پېښېږي، چې د ټولو پای یو دی. همدا شان د انسانانو زړونه له شرارت نه ډک دي، او ترڅو چې ژوندي دي په زړونو کې یې جهالت وي، بیا دوی له مړو سره یوځای کېږي. ٤) په یقین سره څوک چې د ژونديو په منځ کې دی هغه په دې تمه دی چې له مړ زمرې نه ژوندي سې بڼه دی. ٥) ځکه ژوندي په دې پوهېږي چې دوی به مړه شي، خو مړي په دې هېڅ نه پوهېږي.

مړي نور هېڅ اجوره نه لري

او حتی د هغوی یاد له منځه ځي

هغه څه چې هغوی ورسره مینه لرله (۶)

او له هغه څه نه چې هغوی ترې کرکه کوله

او له هغه چا سره چې هغوی سیالي لرله

هغه پخوا له منځه تللي دي

او دوی نور هېڅکله په هغه څه کې برخه نه لري

چې د اسمان لاندې ترسره کېږي

(۷) نو څه او خپل خواږه په خوښۍ سره وخوره، او خپل شراب په خوشحاله زړه وڅښه، ځکه چې خدای لا پخوا ستا له دې کارونو څخه راضي او خوشحاله دی. (۸) ستا جامې دې د بنادیو دپاره تل سپینې وي او خپل سر په قیمتي تپلو غوړوه. (۹) د خپل لوگي او پوکي په شان ژوند په موده کې له خپلې گرانې بڼې سره د ژوند نه خوند واخله. دا خدای دی چې دا د لوگي او پوکي په څېر ورځې یې تاته د اسمان لاندې درکړې دي. ځکه چې دا خوشحالي ستا د ژوند او د هغه زیار او زحمت برخه ده چې د یو مزدور په څېر یې د اسمان لاندې وباسې. (۱۰) هر هغه څه چې ته په خپلو لاسونو ترسره کوي هغه په خپل ټول قوت سره ترسره کړه، ځکه چې په قبر کې نه کار شته، نه نقشه شته او نه هم پوهه او حکمت شته، هغه ځای چې ته به په پای کې ورته ورځې.

۱۱) يوځل بيا ما د اسمان لاندې وليدل:

منزل ته زر رسېدل تل د تېزو مندې وهونکو په برخه نه وي

د جگړې گټل تل د قوي جنگياليو په برخه نه وي

د ژوند د وسيلو ترلاسه کول هم تل د هونبيارانو په برخه نه وي

د شتمنۍ گټل هم تل د عقلمندو په برخه نه وي

او نه هم بری تل د پوهانو په برخه وي

ځکه وخت او بخت به د دې هر يو انجام وي

۱۲) دا هم حقيقت لري چې هېڅوک له دغه ټاکل شوي وخت څخه خبر نه دی!

لکه ماهي چې په جال کې ونيول شي

يا مرغۍ چې په لومه کې راونيول شي

نو انسانان به هم همداسې په دام کې راگېر شي

او بدبختي به ناڅاپه په هغوی باندې نازل شي

١٣ ما د اسمان لاندې د حکمت په اړه دا هم لیدلي دي چې په ما باندې یې ډېره اغېزه کړې ده.
١٤ یو کوچنی ښار ؤ چې یو څو سړي په کې اوسېدل، او یو قوي پاچا پرې حمله وکړه، هغه یې
کلابند کړ او لښکر یې د هغه ښار د دېوالونو د ماتولو دپاره قوي وسیلې جوړې کړې. ١٥ خو په
هغه ښار کې یو غریب خو هوښیار سړی پیدا شو چې په خپل حکمت سره یې هغه ښار وژغوره.
خو هغه غریب سړی هم د خلکو له خوا هېر شو. ١٦ نوزه دې نتیجې ته ورسېدم چې

له قوت نه حکمت ښه دی

خو د غریب سړي حکمت ته په سپکه سترگه کتل کیږي

او هېڅکله د هغه مشورو ته غوږ نه نیول کیږي

له حماقت څخه د حکمت لوړوالی

١٧ د هوښیارانو نرمې خبرې

د حاکم له هغو چیغو نه زر اورېدل کیږي

چې د احمقانو په منځ کې

په لوړ اواز ویل کیږي

١٨ له جنګي وسلو نه حکمت ښه دی

خو یو گناهکار ډېر څه له منځه وړي چې هغه ښه دي

۱ لکه څنگه چې مړه مچان د خوشبويه عطرو بوی خرابوي

همدا شان لږ حماقت هم حکمت او شوکت ته زیان رسوي

۲ د هونبیار سړي زړه هغه د سمې لارې په لور بیایي

خو د کم عقل سړي زړه هغه د گمراهی په لور بیایي

۳ یو کم عقل انسان حتی که په لاره هم روان وي، خو ناپوهه وي

او هغه خپل حماقت هرچا ته ښکاره کوي

۴ که حاکم درباندي په قهر شي نو خپل مقام مه پرېږده

ځکه چې د لویې خطا په وخت کې نرمه ژبه قهر سړي

۵ ما د اسمان لاندې بله بدبختي هم ولیدله. په حقیقت کې، د واکدار له خوا دا غلطی کېږي چې

۶ کم عقل سړي لوړو مقامونو ته پورته کېږي

خو شتمن سړي په ټیټو مقامونو کې پاتې کېږي

۷ ما لیدلي چې

غلامان په اسونو باندې ناست دي

خو شهزادگان د غلامانو په شان

په پښو باندې روان دي

۸) څوک چې کنده کیندي نو ښايي په خپله په کې ولویږي

او څوک چې د پوړال وړانوي نو ښايي مار هغه وچيچي

۹) څوک چې له کان نه تیرې راوباسي نو ښايي خپل ځان ټپي کړي

او څوک چې لرگي ماتوي نو ښايي خپل ځان ژوبل کړي

۱۰) که تیر پخ وي او مزدور هغه تیره نه کړي

نو د هغه کارول ډېر زور غواړي

خو په حکمت کې گټه دا وي

چې بریالیتوب منځ ته راوړي

۱۱) که مار مخکې له منتر ویلو څخه سپری وچيچي

نو د مارگیر په منتر ویلو کې گټه څه وي؟

۱۲) هوښیار سپری ته د خپلې خولې په خبرو عزت ورکول کيږي

خو د کم عقل د خولې خبرې د هغه د تباهی سبب کیږي

۱۳ د هغه خوله په حماقت سره خلاصیږي

او د خولې خبرې یې په شرارت او جهالت سره ختمیږي

۱۴ کم عقل سړی ډېر غږیږي

خو انسان نه پوهیږي چې راتلونکی به څه ډول وي

او څوک هغه ته ویلی شي چې څه به پېښیږي؟

۱۵ په زیار او زحمت سره کم عقل سړی ستړی ستومانه کیږي

او هغه نه پوهیږي چې په کومه لاره ښار ته رسیږي

۱۶ افسوس دې وي په تا ای وطنه

کله چې ستا پاچا یو بې تجربه او کم عقل ځوان وي

او ستا شهزادگان په سهار کې

په ډېر خوراک او نشو کې ډوب وي!

۱۷ بختور یې ای وطنه

کله چې ستا پاچا د يو باعزته کورنۍ زوی وي

او ستا شهزادگان د خپل طاقت په خاطر

په مناسب وخت کې وځوري

او له نشو او مستيو نه

خپل ځانونه لېرې وساتي

د لټې له امله د کور چت سوری کېږي (۱۸)

او د بېکاره لاسونو له امله بام څڅيږي

خواره د خندا او خوند دپاره وي (۱۹)

او شراب ژوند ته خوشحالي راوړي

خو پيسې د دواړو دپاره وي

په خپل زړه کې هم پاچا ته بښکنځلې مه کوه (۲۰)

حتی په خپله کوټه کې هم يو شتمن پسې لعنت مه وايه

کېدای شي د هوا مرغۍ ستا خبرې هغوی ته ورسوي

يا وزر لرونكى مرغه دا الفاظ تکرار کړي

د انساني پوهې حدود

۱۱ (۱) خپلې دانې په لمدۀ ځمکۀ کې وشینده

ځکه خو ورځې وروسته به ته هغه بېرته حاصل کړې

(۲) د خپلو دانو یوه برخه له اوو اتو کسانو سره شریکې کړه

ځکه ته نه پوهېږې چې په ځمکۀ باندې به څه افت راځي

(۳) که ورپېځې نمجنې او درندې شي

نو په ځمکۀ باندې باران ورېږي

او که ونه جنوب یا شمال لوري ته چپه شي

نو په هماغه ځای به پرته وي چې پرې رالویږي

(۴) څوک چې د باد لوري ته گوري هغه بیا څه نه کړي

او څوک چې ورپځو ته گوري هغه بیا حاصل نه رېږي

(۵) لکه څنګه چې ته نه پوهېږې

چې باد له کوم ځايه لگيږي

يا د اميدوارې بڼې په گڼه کې

ماشوم څرنگه لوييږي

نو همدا شان ته د خداى په کارونو هم نه پوهيږي

چې دا دواړه د هغه له خوا ترسره کيږي

⑥ په سهار کې خپل تخم وکره

او په ماښام کې هم لاس تر زني مه کښېنه

ځکه ته نه پوهيږي چې په کوم کار کې برياليتوب شته

په دې کار کې يا په هغه بل کار کې

يا په دواړو کې په برابره توگه برياليتوب شته

ځوانانو ته نصيحت

په ځلميتوب کې له خپل ژوند نه خوند واخله

⑦ نو د لمر روښنايي څومره خوږه ده او د انسان دپاره څومره ښه ده چې د لمر د روښنايي

لاندې واوسيږي. ⑧ په حقيقت کې، يو سپرى چې ډېر کلونه عمر کوي هغه بايد خوشحالي وکړي

او له خپل ژوند نه خوند واخلي، خو هغه بايد په ياد ولري چې د تيارې ورځې ډېرې زياتې وي. نو هرڅه چې په راتلونکې کې پېښېږي هغه ټول لوگي او پوکي دي.

۹ نو ای ځوانه! د ځوانۍ په ورځو کې خوشحالي وکړه او د خپل ځلمیتوب له هرې شپې نه یې خوند واخله. چېرته چې ستا زړه ځي او سترگې دې گوري هلته دې ستا پښې هم لارې شي. خو په دې پوه شه چې خدای به ستا د زړه د ارمانونو او عملونو قضاوت وکړي. ۱۰ له خپل زړه څخه غم او غوسه لېرې کړه او له خپل بدن څخه درد او کړاو وباسه، ځکه چې ځواني او د ځلمیتوب سباوون لوگی او پوکي دی.

خپل خالق په یاد لره

۱۲ مخکې له دې چې درباندي سختې ورځې راشي

او هغه کلونه راشي چې ته ووايي:

«نور زما د ژوند خوند نشته»

نو د ځوانۍ په ورځو کې خپل خالق په یاد لره

۱۳ مخکې له دې چې د لمر رڼا کمه شي

او د سپوږمۍ او ستورو روښنایي لاره شي

او د باران د ورېدو نه وروسته

تورې ورپځې بېرته په اسمان کې رابنکاره شي

نو خپل خالق په یاد لره

٣ مخکې له دې چې د کور ساتونکي په لړزېدو شي

او د قوي سړيو ملاګانې کړويې شي

کله چې ميچن کوونکې ښځې کمې او کار يې بند شي

او د مېرمنو په سترګو چې له کړکيو لاندې ګوري، پرده رابنکنه شي

٤ او د کوڅو دروازي بندې شي

کله چې د ميچن کړسهار ټيټ او چوپ شي

او د مرغيو په سهارنۍ نغو باندي انسان له خوبه راويښ شي

او بيا ټول غرونه هغه ته ټيټ او بند شي

نو خپل خالق په یاد لره

٥ بله دا چې انسان ته له لوړ ځايه د لوږدو وېره پيدا شي

يا په لارو کوڅو کې ورته د خطرونو اندېښنه پيدا شي

او د بادام ونه غوتې ونيسي او گلان په کې بنکاره شي

يا ملخ په ځمکه ستومانه په خښېدلو شي

يا په انسان کې د شهوت شوق ختم شي

نو خپل خالق په یاد لره

ځکه انسان گور يعني خپل تلپاتې کور ته ځي

او ماتم کوونکي په کوڅه کې

له هغه نه شاوخوا تاوېري راتاوېري

⑥ مخکې له دې چې د سپينو زرو زنجير وشلېري

يا د سرو زرو کاسه کړوپه شي

يا د اوبو منگي د چيني ترڅنگ مات شي

يا د څاه څرخ ټوټې ټوټې شي

نو خپل خالق په یاد لره

⑦ مخکې له دې چې انسان بېرته خاورو ته لاړ شي

له کومې څخه چې جوړ شوی ؤ

او د ژوندون روح يې بېرته خدای ته لار شي

چې هغه يې د هغه په پوزه کې پو کړی ؤ

نو خپل خالق په یاد لره

۸ دا څپرونکی وايي:

«لوگی او پوکی!

نو دا هرڅه لوگی او پوکی دي!»

وروستنۍ خبرې

د یو شپون زده کړې

۹ نو بله خبره دا ده، چې دا څپرونکی ډېر پوه ؤ او په هرڅه چې پوهېده، نورو خلکو ته يې

ورزده کړل. هغه ډېر متلونه وڅپړل، په هغو باندې يې غور او فکر وکړ او هغه يې راټول کړل. ۱۰

دې څپرونکي هڅه وکړه چې خواږه الفاظ پیدا کړي او په رښتیني توگه خپل د حقیقت خبرې پرې ولیکي.

۱۱ د هونبیارانو خبرې

لكه د شپنو د لښتو په شان دردناکه دي

او د ادیبانو د متلونو ټولگې

د تېرو مېخونو په شان گټورې دي

نو دا شیان یو شپون

خپلې رمې ته ورزده کوي.

له خدای څخه وپره او د انسان قضاوت

۱۲ نو ای زما زویه! دې نورو خبرو ته مې هم پام وکړه. د کتابونو لیکل به هېڅکله ختم نه شي او په ډېرو لوستلو او زده کولو سره سړی ستړی ستومانه کیږي.

۱۳ خبرې ختمې شوې او هرڅه واورېدل شول. نو له خدای څخه وپره کوه او د هغه له حکمونو څخه اطاعت کوه، ځکه چې دا د هر انسان دنده ده. ۱۴ نو خدای به د هر هغه کار په اړه قضاوت وکړي چې انسان یې ترسره کوي چې د زړه پټ رازونه هم په کې شامل دي، که هغه ښه وي او که بد.